

Madis Kallas
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

.10.2023 nr 1-6/23-52/2

Kollektiivse pöördumise
„Keelame koerte ketis pidamise“ edastamine

Austatud minister

2023. aasta 3. aprillil esitati Rahvaalgatus.ee kaudu Riigikogule kollektiivne pöördumine „Keelame koerte ketis pidamise“.

Riigikogu juhatus võttis algatuse menetlusse 20.04.2023 ja suunas selle menetlemiseks maaelukomisjonile. Maaelukomisjon arutas pöördumist kolmel istungil.

Esimese, 05.06.2024 toimunud arutelu eesmärgiks oli saada ülevaade loomaheaolu käsitlevate õigusaktide muutmise plaanidest ([protokoll](#)). Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2023-2027 on kaks loomapidamisega seotud seaduste muutmise väljatöötamiskavatsust (VTK): veterinaarseaduse muutmise seaduse VTK, mis puudutab lemmikloomade registreerimist, ning loomakaitseaduse muutmise seaduse VTK, mis käsitleb lemmikloomade heaolu parandamist. Toonase Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna juhataja Pille Tammemägi tutvustas lemmikloomade heaolu parendamisele suunatud õigusaktide väljatöötamise protsessi ja ajakava. Ta märkis, et k.a aprillis alustati probleemide kaardistamise ja konsultatsioonidega ning oktoobris toimub loomakaitseaduse muutmise seaduse VTK väljatöötamise avakoosolek.

Arutelu jätkus komisjoni järgmisel istungil 06.06.2023, kus kollektiivset pöördumist „Keelame koerte ketis pidamise“ tutvustasid pöördumise esitajate esindajad Pille Tees, Piret Tees ja Kristi Metsa Eestimaa Loomakaitse Liidust ([protokoll](#)). Külalised andsid ülevaate lemmikloomade pidamisega seotud probleemidest ja vastasid komisjoniliikmete küsimustele. Arutelu tulemusena toodi välja, et loomaheaolu tuleb käsitleda laiemalt kui üksnes koerte ketis pidamise keelustamise aspektist. Komisjon on Maaeluministeeriumi tähelepanu sellele ka juhtinud. Komisjoni soov oli hoida end kursis valitsuse tegevusprogrammis olevate loomaheaolu käsitlevate regulatsioonide väljatöötamise käigu ja selle raames toimuva ministeeriumipoolse kaasamisprotsessiga.

Kolmandat korda arutas komisjon pöördumist 16.09.2023 istungil ([protokoll](#)). Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna juhataja Pille Tammemägi andis ülevaate loomakaitseaduse muutmise seaduse VTK ettevalmistustest, plaanitavatest tegevustest ning ajagraafikust. Seni on toimunud eelanalüüs ja probleemide kaardistamine, mille käigus on intervjuueritid loomakaitseorganisatsioonide, analüüsitud teiste riikide praktikaid, kogutud erinevates pöördumistes ja algatustes tehtud ettepanekuid ning analüüsitud teadusallikaid.

Järgnevalt algab VTK väljatöötamine, mille käigus muuhulgas analüüsitakse õigusliku regulatsiooni valikut ja hinnatakse erinevate meetmete mõjusid. VTK peaks kava kohaselt valmima 2024. aasta mai lõpuks, mil see esitatakse kooskõlastamiseks teistele ministriumidele.

Kõigil aruteludel komisjonis tõdeti, et ühiskonnas pööratakse järjest enam tähelepanu loomaheaoluga seotud probleemidele ning koos sellega peab muutuma ka valdkonda reguleeriv õigusruum. Seejuures on mõistlik käsitleda loomaheaolu laiemalt, nii lemmik- kui ka põllumajandusloomade aspektist, mitte piirduda üksnes koerte ketispidamisega. Väga oluliseks peeti, et protsessi oleksid kaasatud kõik asjast huvitatud osapooled. Kokku on vaja leppida ühtselt aktsepteeritavad kriteeriumid, mille põhjal loomade heaolu hinnatakse. Sellest lähtuvalt on võimalik kavandada ka sobivaid meetmeid olukorra parandamiseks. Samas tuleb silmas pidada, et nõuete, piirangute ja keeldude kehtestamisel ei piisa üksnes regulatsioonide sisseviimisest õigusaktidesse, vaid on vaja põhjalikult analüüsida erinevaid mõjusid ja riigi võimekust teha järelevalvet. Komisjon veendus ministriumi ülevaadete põhjal, et loomakaitseaduse muutmise seaduse VTK väljatöötamise käigus kavandab ministrium läbi viia laiapõhjalise kaasamise ning teha põhjalikud analüüsid.

Lisaks õiguslikele regulatsioonidele rõhutati komisjonis inimeste teadlikkuse tõstmise vajadust. Arutelu käigus pakuti selleks välja erinevaid võimalusi, nt vastavad programmid koolides või ka kohustuslik loomapidamisalane koolitus inimestele, kes on looma väärtalt kohelnud. Üldist nõu kohustust enne lemmiklooma võtmist mõistlikuks ei peetud, tegelda tuleb nendega, kes on korduvalt nõudeid rikkunud. Järelevalve osas toodi välja, et suures osas tugineb see nõu kolmele sambale – naabrivalve, loomakaitseorganisatsioonid ning Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA). Ei ole mõeldav, et riiklik järelevalve suudaks kontrollida iga lemmikloomapidajat, mistõttu on oluline mittetulundusühenduste, kodanike ja PTA koostöö. Tõdeti, et ühest küljest pööratakse ühiskonnas loomade heaolule küll rohkem tähelepanu, kuid jõuda tuleb ka sotsiaalselt nõrgemas positsioonis olevate inimesteni, kellele lemmikloom võib anda tuge ja seltsi, kuid kellel võibolla ei ole piisavalt võimalusi hoolitseda looma või iseendagi eest.

Kuivõrd Regionaal- ja Põllumajandusministrium on juba alustanud ettevalmistusi loomaheaolu käsitlevate õigusaktide muutmiseks, pidas komisjon mõistlikuks edastada kollektiivses pöördumises tehtud ettepanekud ministriumile, et leida lahendus nii koerte ketis pidamisele kui ka loomaheaolu puudutavatele aspektidele laiemalt. Teema on ühiskonna jaoks sensitiivne ning protsess seetõttu aega- ja vaevanõudev, kuid oluline on liikuda edasi kvaliteetsema ja ühiskonna ootustele vastava õigusruumi suunas. Komisjon palus end loomakaitseaduse muutmise seaduse VTK väljatöötamise käiguga jooksvalt kursis hoida.

Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹³ punktile 3 otsustas komisjon edastada kollektiivses pöördumises tehtud ettepanekud Regionaal- ja Põllumajandusministriumile seisukoha kujundamiseks ja lahendamiseks ning kujundatud seisukohast palume teavitada ka maaelukomisjoni.

Sellela on kollektiivse pöördumise menetlus Riigikogus lõppenud. Komisjon teavitab oma otsusest ka pöördumisel märgitud kontaktisikuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmas Kruise

esimees

Lisa: 1. Kollektiivne_pöördumine.pdf
2. E-teade_AK.pdf

Teadmiseks: Rahvaalgatus.ee
Eestimaa Loomakaitse Liit

Merle Kruusimägi
631 6501 merle.kruusimagi@riigikogu.ee